

A RÁKÓCZI-SZABADSÁGHARC EMLÉKÚTJA FELVIDÉKEN ÉS KÁRPÁTALJÁN

Iskolánk második alkalommal nyerte el a lehetőséget, hogy a Határtalanul pályázatban részt vehessen.

Azzal a céllal hirdette meg a kormány ezt a pályázatot, hogy a Magyarországon élő gyermekek saját maguk tapasztalják meg, hogy a határon túl is hallanak magyar beszédet, ott is vannak magyar történelmi emlékek. Középiskolásoknak és hetedik osztályosoknak hirdették meg ezt a lehetőséget.

Több útvonalból lehetett választani. A döntésben az segített, hogy a Felvidékre és Kárpátaljára ritkábban jutnak el a gyerekek. A Csillagösvény-Utazás Kft kínálatából azt az útvonalat választottuk, amely Rákóczi Ferencet és a szabadságharcot kíséri végig ezeken a területeken.

Az állam tanulónként 60 ezer forintot nyújtott erre a célra. Szeptember 24-től 28-ig tartott a kirándulás.

Kozmáné Kovásznai Mária igazgató nő vállalta fel ismét a pályázat megírását, és az egész program levezénylését. Iskolánkhoz a siófoki Széchenyi Iskola is társult, így két busszal indultunk a nagy útnak, tőlünk 37 tanuló, Igazgató néni, Kovács Dóra és Bársony Ibolya tanárnők kíséretében. Összesen 77 gyerek és 8 tanár.

Sok teendő előzte meg az utazást. Ukrajnába útlevelet kellett csináltatni.

Nézegettük a programot, az interneten a szülők megkeresték a szállásokat, a programok színhelyeit.

Az utazás előtti héten mindkét osztály egy rendhagyó történelem órán vett részt, amelyen felelevenítettük a Rákóczi-szabadságharcot. Beszéltem nekik Magyarország szétszabdolásáról, a határokon túl élő magyarok helyzetéről. Megnéztük videón a városokat, várakat, amelyeket fel fogunk keresni.

Végre eljött a nagy nap. A gyerekek nagyon izgatottan várták az indulást.

Bejött az a mondás, ha valami rosszul kezdődik, az jól folytatódik. A busz késett, és még az iskola előtt is a sofőrünknek a

technikába életet kellett lehelnie. De szerencsére sikerült kijavítani. A nagy bőröndöket, kisebb és nagyobb táskákat, a vizes kartonokat elnyelte a busz feneketlen gyomra.

Sátoraljaújhelyen csatlakozott a csoporthoz Vörös Attila rimaszombati cserkészvezető, és honismereti vezető, aki egész úton velünk volt. Ahogy megjelent sportosan, energikusan, rögtön belopta magát mindenki szívébe. És az a gyönyörű ízes palóc tájszólás! Nagyon élveztük.

Első napon Somoskő várához kaptattunk fel. Itt megélhettük azt, hogy a falu Magyarországon van (amelynek okáról Attila bá egy szép történetet mesélt), a vár viszont Szlovákiában. Tehát a határra mindenki ráállhatott, és elmondhatta, hogy egyik lábammal Magyarországon vagyok, a másikkal pedig Szlovákiában. Az igazság viszont az, hogy jobb és bal lábunkkal is otthon voltunk.

Még aznap Fülek várát is megmásztuk, sőt a várdomb alatti légoltalmi folyosókba is bemehettünk. Beesteledett, mire megérkeztünk Várhosszúrétre, a Jozefina Panzióba, ahol magyar szóval, finom étellel és kényelmes szállással vártak bennünket. A gyerekek ügyesen berendezkedtek, és önállóan oldották meg az esti tisztálkodást. Bár volt, aki ezt igyekezett megüszni!

Kedden összepakolás, reggeli, hidegcsomag, és irány Rozsnyó. A város központjában Attila bá mesélt a város múltjáról, épületeiről.

Ahogy Kassa felé haladtunk, sok hegy ormáról várromok integettek nekünk.

Gyönyörű hegyek és erdők között haladt a busz.

Kassán természetesen a dóm elkápráztatott bennünket kívül és belül.

Megkoszorúztuk a fejedelem édesanyja, Zrínyi Ilona és Bercsényi Miklós generális szarkofágját.

Szabadprogram után a fejedelem rodostói házának másolatát néztük meg.

Az emeleten a nagyteremben olyan csodálatos előadásban volt részünk gyönyörű magyar nyelven, hogy a gyerekek, pedig 77-en voltak, néma csendben figyeltek. Az idegenvezető hölgy mindenkit elbűvölt, és meghatott. Itt mindnyájan

Folytatás a 10.oldalon

Folytatás a 9.oldalról

megérezhettünk valamit a korokon átívelő magyar nemzeti sorsról.

Következő állomásunk Borsi volt, ahol a fejedelem született. A várat restaurálják, de azért a fejedelem szobra előtt egy csoportos fotót készítettünk. Valamint a mosdó is nagy népszerűségnek örvendett.

Aztán irány a határ! A gyerekek nem tudták, milyen egy határátlépés, így az Igazgató néni erről is beszélt nekik.

Kicsit tartottunk tőle, hogy sokat kell várunk, de sofőrünk Feri bácsi nagyon rutinosan lebonyolította az egészet.

Este már Ukrajnában, Beregszászon volt a szállásunk. A vacsora itt is nagyon izletesre sikerült, magyar asszonyok főzték, és szolgálták fel nekünk.

A gyerekek rutinosan rendeződtek aszerint, hogy éppen hány ágyas szobába kerültek. Kipakoltak, bepakoltak, közös beszélgetések, programok. Igyekeztünk a tíz órás takarodót betartatni. Persze, ez nem mindig sikerült, mert azért halk beszélgetések, nevetgélések még az éjféle körjáraton is előfordultak.

Telefonozás nem volt, mert takarodókor azokat összeszedtük. Így előfordult, hogy nekünk jelzett 5 órakor valakinek a telefonja. Hálásak is voltunk neki!

Szerda. Munkács. Itt csatlakozott hozzánk Popovics Béla helyi egyetemi tanár, helytörténész. Ő kalauzolt bennünket a várban, beszélt a Rákócziakról, a Turul madárról, a környező hegyekről. Megkoszorúztuk Zrínyi Ilona és a gyermek Rákóczi Ferenc szobrát. Természetesen a Himnuszt is elénekeltük.

Beregszentmiklós, Rákóczi kastély. Egy magyar ajkú festőművész és orosz felesége próbálja felújítani és megmenteni az utókornak ezt a viharvert Rákóczi-fészket. Bár még sok pénzre van ehhez szükség, de a hangulata megragadott bennünket. Titkos ajtón át járhattunk a falban, gyönyörű termekben hallgattuk a vár hősi múltját, és mostoha sorsát a második világháború után.

Délután irány a Vereckei-szoros és hágó. A szorosban folyik a Latorca folyó, ide ereszkedtek le őseink a honfoglaláskor. A gyerekek

természetesen a sekély köves folyóban szökelltek kőről kőre. Vagy mellé. Kinek hogy sikerült.

Aztán buszpróbáló úton felkapaszkodtunk a hágóra. A táj leírhatatlanul gyönyörű volt. Ott álltunk, ahol Árpád apánk is körülnézett. Gyönyörű történetek Béla bácsitól. A Honfoglalás emlékművet többször újjá kellett építeni, mert sajnos sokszor megrongálták. Jó volt látni, hogy a magyar szervezeteknek fontos ez a hely is, mert mindig újjáépítették. Gyerekeink a 7 vezér nevével sorfalat álltak az emlékmű előtt és Béla bácsi egy gyönyörű verset mondott el nekünk. Az út lefelé is rögös volt, így átélhettük, milyen lehetett a honfoglalóknak a bejövetele.

A hegy lábánál fekvő faluban tehéncsorda bandukolt haza. Fotózás persze, mert a mi gyerekeinknek ez már kuriózum.

Zúgón szállás, egy nagyon szép hotelben. Az étel ismét izletes, a kiszolgálás nagyon udvarias. Másnap reggel láttuk, hogy tiszteletünkre a magyar lobogót is felhúzták. Ez jólesett. A reggeli készülődés, bepakolás rutinszerűen ment. Dicséret a gyerekeknek, mert zömében először töltöttek a szüleiktől ennyi napot távol, nagyon önállóak lettek.

Csütörtök. Kis túrával kezdtük a Sipot vízeséshez. Természetesen mindenki emlékszik a különleges és jámbor disznóra, aki az út mellett szívesen fogadott minden hátvakarást. Fotómodell lett, mert sokan akartak vele szelfizni.

A vízesés szépséges volt. A lábánál sok látogató zen köhalmokat alkotott. Néhány gyerek közülünk is kedvet kapott hozzá.

Sokféle színű mézet lehetett venni az árusoknál. Mi igyekeztünk lebeszélni a gyerekeket róla, mert a méhek és a természet ilyet biztosan nem készít.

Szolyva. Tömegsír, a második világháború utáni időszakból. A történelmet ismerők számára elég, ha annyit írok, hogy málenkij robot. Zömében magyar áldozatok. Béla bácsi történetei megérintettek bennünket. Igyekeztünk, hogy világosban érjünk a szállásra, hogy szépen kényelmesen megvacsorázhassunk, és a gyerekeknek egy búcsúestet szervezhessünk.

Előző este összeültünk mi tanárok, és készítettünk egy kvízt a látottakról.

Sőt, még humoros versbe is foglaltuk, milyen

Folytatás a 11.oldalon

Folytatás a 10.oldalról

volt a kirándulás tanár szemmel.

Jánosiban volt az utolsó szállásunk. Mindegyik hotel jó volt, de ez egy fokkal felülmúlta azokat is.

Vacsora után, egy külön teremben csoportokban megoldották a gyerekek a feladatokat. Legnagyobb örömünkre, a 22 kérdésből álló kvíz alapján nagyon sok mindenre emlékeztek. Sofőrünkről időközben nemcsak az derült ki, hogy sikeres rally versenyző volt korábban, hanem az is, hogy citerázik. Sőt, ez nála minden úton az alapfelszerelésnek számít. Így még egy rövid nótázásra is sor került. Persze a versnek nagy sikere volt!

Péntek, utolsó nap.

Az utolsó napon Beregszászra mentünk, ahol egy magyar iskolát látogattunk meg. A szülők jóvoltából vittünk magunkkal ajándékokat. Az iskola nagyon szerény körülmények között működik. Nagy tisztelet az ott dolgozó tanároknak, akik a nehéz körülmények ellenére oktatják a magyar nyelvre és kultúrára az ott élő gyerekeket. Találkozhattunk, beszélgethettünk velük. Az igazgató úr Veress Péter, megköszönte az ajándékokat.

Örömmel fogadnának magyar szépirodalmi és gyermekeknek szóló könyveket, verses köteteket. Első osztályostól egészen az érettségiző diákokig.

Gyűjtést szervezünk mind iskolánkban, mind pedig Siófokon, és az összegyűlt könyveket eljuttatjuk hozzájuk.

Rövid szabadprogram a belvárosban, aztán egy üzletben megszabadult mindenki az utolsó hrvnyájától is. Persze finom kimért bonbonokra vetették rá magukat a gyerekek. Mi tanárok is. A hazafelé út hosszú volt, a határon is többen voltak, így az is nehezkesebb volt. Aztán már száguldottunk is a Balaton felé.

Sofőrünk jóvoltából épen, egészségesen megérkeztünk. Köszönjük neki.

A gyerekek sok élménnyel érkeztek haza. Biztosan nyomot hagytak bennük a látottak, és egy kicsit megérezték, hogy magyarnak lenni nem egyszerű a határ másik oldalán. Most már tudják azt, hogy a Szlovákiában élő magyarok nem szlovákok, és Ukrajnában is lehet gyönyörű magyar beszédet hallani. Magyaroktól.

Szeretnénk megköszönni Kozmáné

Kovácsnai Mária igazgató nőnek, hogy megpályázta és lebonyolította az egész kirándulást, ami nem kis feladat volt. Remélem, jövőre szintén pályázunk, és újabb gyerekek mennek haza, a határon túlra.

Bársony Ibolya

